

Épézu norĩ
Épézu norĩ ma, Paru te te
ĩrob'ui'érézé
Ĩbaihâ wasu'uzé

Ã ĩbaihâ hã Paru hã ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ ma sômri za'ra, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame ma tô Paru hã aré 're sãmra. Maparane ma tô âma tiwahu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono ré hã. Ãma ronomro wapsi, ma tô â ĩbaihâ na tâma âma rob'ui'ére za'ra, 'ri nho'õmo amoi hawi, dazazéb 're hâimana sirõmo. Capíturu 1-3 âma hã Paru hã ma tô dama waihu'u, Zezusihi zazei'wa norĩ hã misi haré simisutu 're ĩhâimana za'ra mono na hã, zudezu norĩ hã duré zudezu'õ norĩ zama, sina 're siwanhizari za'ra mono âna, Zezusi hã uburé zada dâ'â za'ra wa, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã ĩpẽ'ẽ 're 're sãmra za'ra mono wa, aiwa. Capíturu 4-6 âma ma tô duré dama waihu'u, 're danomro mono zép tém na hã. Ma tô duré tâma roti za'ra, damama norĩ ma hã, duré da'ra norĩ ma, duré damro norĩ ma hã, dama romhuri'wa norĩ ma zama, ĩ'uwaibaba tisiré norĩ ma, 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã.

1 Wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're ĩhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima ĩwẽzéb zarina. Taha wa, wa âma aima rob'ui'ére za'ra wa'wa, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi âma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. A norĩ

wa'wa hã ma tô õne u'â Zezusihi ãma si 're anomro aba mo, aihâimana nhiptete sina.

² Wamama ma, wa ai'ãma 're ãmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ãsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowé u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Cristuhu ãma 're ãdanomro mono nori ma, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhoprubzé wasu'u

³ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã sõpru uptabi di, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama hã. Ta hã Cristuhu ãma 're wanomro mono wa, ma tô marĩ mono bâ wama 're sõpru, uburé marĩ wẽ na, hãiwa hawi. Taha wa, wama 're sõprub za'ra mono wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

⁴ Ta hã ti'a te te poto õ ré, ma tô romhã ré te te 're wa'apisutu siro, tinhib'a'uwẽ da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa, wawẽ uptabi na ãma 're wanomro mono da, marĩ, wa te 're 'manharĩ wasété za'ra mono ãna. Ta hã te te 're wa'apoto mono õ ré, ma tô romhã ré te te 're wa'azawi pese.

⁵ Tãma rowé wa, ma tô wa'ãma sima roti siro, wa'ãma 're 'ra za'ra mono da, Zezu Cristu za te te ãwawa'ãbãzéb zarina. Te te sima 're wa'awẽ uptabi mono wa, ma tô ãne sima roti siro, wa'ãma za'ra.

⁶ Wamama hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô oto wa'ãma uwaimrami wẽ za'ra, ã'ra tãma ãsawi hã te te ãwa'awa'ãbãzéb zarina. Taha wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.

⁷⁻⁸ Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada dã'ã wamhã, ma tô tidã'ãzém na wa'awa'ã. Marĩ, wa te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã ma tô te te wama 're apari, wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madã'ã tã mono da oto. ãne wamhã, ma

tô Wamama hã wa'ãma uwaimrami wẽ, sa'ëtẽ na tãma 're hãimana mono wa, te te 're ãwa'azawi pese mono zé hã.

⁹⁻¹⁰ Te te da'ãma sima ãrotizé hã dama waihu'u pese ãna ma tô dawí 're hãimana aré. Tane nherẽ, rosa'rata wẽ waihu'uzé hã sa'ëtẽ na tãma 're ãhãimana mono zéb zarina, ma tô oto wama waihu'u za'ra, Cristu za te te da'ãma tãma ãuwaimramizém na. Tawamhã niwapsi bâdâ te te sima ãpisutuzém na te za da'ãma uwaimra, te te da'ãma sima ãrotizé hã. Tawapsi te za uburé tinhimipoto ma nharĩ za'ra, hãiwa ãma, ti'ai ãma zama, simisutu Cristuhu nhimiroti na 're dahãimana za'ra mono da, ta hã da'madâ'â'wai uptabi, dama 're hãimana mono wa.

¹¹⁻¹² 'Re ãhãimana u'âsi mono hã marĩ na te te sima 're aroti mono wamhã, te za tô te te ãma 're a'uwaimrami. Ta hã ma tô wa'apisutu siro, ãsib'a'uwẽ 're wanomro mono da, Cristuhu ãma za 're wanomro mono wa. ãne duréihã te te wa'ãma sima ãrotizéb zarina, ma tô wa'ãma uwaimrami za'ra, danho'reptui'wa zô 're ãwanhimipari 'rata za'ra mono norĩ ma, ãma 're ãwawata u'âsi za'ra mono zéb da hã.

¹³ A norĩ wa'aba zama te oto wasiré Cristuhu ãma 're anomro aba mo. Danho'reptui'wai wasu'uwẽ hã ma tô ãwapari za'ra wa'wa, asi'uihã na. Tô sena Cristuhu wasu'uwẽ hã. Tawamhã wapari za'ra wa'aba wamhã, ma tô Danho'reptui'wa na asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mo, Cristu hã. Taha zarina ma tô 'Re ãhãimana u'âsi mono hã Tipẽ'ëzani hã we aima sômri za'ra wa'wa, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, ãsib'a'uwẽ oto 're anomro aba

mono na. Āne ma tō ai'āma uwaimrami wē za'ra wa'wa, te te dama ĩropisutuzéb zarina.

14 Tawamhã niwapsi te za uburé marĩ ĩwē hã te te wama 're anhomri, tizazei'wai mono bâ. Duré ĩsib'a'uwē 're wahâimana za'ra mono wa, te za rowasété hawi wa'awaibui pese. Tawapsi wama 're rowē za'ra mono di za. Āne tō sena za te te wama āma ĩ'a'uwaimramizém na, wa te āma waihu'u za'ra da, ma tō Tipē'ēzani hã te te wama 're anhomri. Taha wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za.

Īsazei'wa norĩ ma, Paru te te ĩrowaptērēzé wasu'u, Re ĩhâimana u'āsi mono wi

15 Aiwasu'u wē za'ra wa'wa hã ma tō we ĩtēme waptārã, Wanhib'apito Zezusihi zazei'wa oto 're anomro aba mono na, duré asiré ĩsazei'wa norĩ 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mono na zama.

16 Taha zarina, wa õne u'āsi 're ĩto, 'Re ĩhâimana u'āsi mono ma, ai'āma za'ra wa'aba. Duré tãma 're ĩmreme mono wamhã, aima za'ra wa'aba zama wa tō te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hãiwa u ai'āma 're ĩpo're si'āri za'ra wa'aba mono āna.

17 Wamama hã waihu'u pese za'ētē dâ'â sina, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'āsi, hãiwa hawi dahâimanazém na rowaihu hã Tipē'ēzani na te te aima 're sōmri u'āsi za'ra wa'aba mono da, duré Wamama hã ĩhâimanazém na 'rãwi 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã, Wanhib'apito Zezu Cristuhu 'madâ'â'wa hã.

18-19 Wa hã wa ĩsima wē, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ĩsimiroti hã 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, duré rowē uptabi zô te te ĩ'aipisutu za'ra wa'aba

zé wasu'u hã, 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marĩ ĩwě uptabi na wama 're ĩsõprub za'ra mono zéb da hã tinhib'a'uwě norĩ ma, te te ĩropisutuzéb zarina, taha wasu'u zama 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ĩsima aiwě za'ra wa'wa.

²⁰ Wa duré aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩwaihu'u pe hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tiwaihu'u pese na ma tô Cristu hã ab're hawi hâiwa'utu, dâ'â nherě. Taha pari, ma tô pisutu, pire na ĩsimire niwĩ 're sãmra mono da, hâiwa âma.

²¹ Tame te pire uptabi na dama 're hâimana, pire na hâiwa âma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma, duré tame siptete na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma zama. Ti'ai âma duré hâiwa âma zama tipire na te te âma wabzu za'ra õ di, dama ĩpire za'ra norĩ hã. Õne u'â te za tipire na te te 're da'a'rãhipai u'âsi.

²²⁻²³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô Cristu hã pisutu, dama pire na 're hâimana mono da, ĩsimipoto mono bâ. Ma tô duré Cristu hã pisutu, ropâ tinhib'a'uwě norĩ 'madâ'â'wa da, õhõ si uburé Danhib'apito dama 're hâimana mono wa. Wahâiba hã misi nherě, wahâiba na marĩ mono bâ wama 're ĩhâimana za'ra mono ne, te Cristuhu hâiba wasu'u, ĩsib'a'uwě norĩ hã. ĩsib'a'uwě norĩ hã tãma 're hâimana za'ra mono wa, marĩ zô tiwi 're rowaptâ'â mono õ di, Cristuhu wi hã. Ta hã te ropâ 're hâimana u'âsi, uburé marĩ hã 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã, ĩsadawa para.

2

Dapě'ě 're dadâ'â u'âsi 're ĩdanomro mono zém

hawi, danho'reptuzé wasu'u

¹ Duréihã a norĩ wa'wa hã aipẽ'ẽ 're, 're atã'ã za'ra wa'aba mono ne, te 're anomro aba mo aré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti na 're anomro aba mono õ wa, duré aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wab zama.

² Ìsazei'õ'wai hãimanazém na ma tô aré 're aihãimana za'ra wa'aba mo, wa'uburé norĩ nhib'apito nhimiroti na zama. Hãiwa nho're ãma te ta norĩ hã 're hãimana za'ra. Ìsimiroti hã tãma pire za'ra di, ãpo're'õ norĩ ma hã. Taha wa, te ta norĩ hã Ìsimiroti na si 're nomro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wapari'õ'wa norĩ hã.

³ Tane wa norĩ hã wanhimirosa'rata wasété zarina, wa tô aré 're wanomro. Wa te wasima 're ãwẽ za'ra mono zéb zarina, wa tô aré wa te wasima ãma 're uwaimrami za'ra. ãne 're wahãimana wasété za'ra mono wa, te aré dazu wahã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

⁴⁻⁵ Tane nherẽ, wawasété na 're wanomro mono wa, 're ãwadã'ã za'ra mono ne, 're wahãimana za'ra mono nherẽ, ma tô Cristu te te ãhãiwa'utuzém ne wapẽ'ẽ 're te te 're wa'ahãiwa'utu, rowẽ na si oto ãma 're wanomro mono da. ãne ma tô wama ãma uwaimrami wẽ za'ra 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, ãpẽ'ẽzézé hã sa'ëtẽ na tãma 're hãimana mono wa, duré tãma wazawi uptabi za'ra wa. Taha wa, te te 're ãwa'anho'reptui mono zé wa'rãmi, marĩ zô 're simipari mono ãna, ma tô te te 're wa'anho'reptu.

⁶ Ta hã Cristu ab're hawi te te ãhãiwa'utu ne, ma tô wapẽ'ẽ 're te te 're wa'ahãiwa'utu, hãiwa ãma 're wasi'ubumroi u'ãsi mono da, Cristu Zesusihi 'rata.

⁷ E marĩ da. Da te waihu'u za'ra da, ãsimizawizé hã sa'ëtẽ na tãma 're ãhãimana mono hã, wa'uirĩ na 're

ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã. ãne te za da te 're waihu'u za'ra, Cristu Zezusi te te 're ĩda'azawi pese mono zéb zarina.

⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô asõ'reptu za'ra wa'wa, Wa'anho'reptui'wa hã asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asi'uihã na 're asisõ'reptui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Sõpru wa, ma tô Wamama hã aima ãma uwaimrami za'ra wa'wa, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã.

⁹ Marĩ hã ahâ na 're 'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, taha zarina te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono õ di 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, 'rãwi asi'ãma wa'aba 're a'maiwata aba mono tã da, asi'uihã na asi'manho'reptui wa'aba da newa.

¹⁰ Cristu Zezusihi ãma 're wanomro mono wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wama sõmri za'ra wahâimanazé ĩté hã, wa te ãma dama 're rob'manharĩ wẽ za'ra mono da, duré ĩwẽ na wa te 're dapawaptob za'ra mono da, te te wa'ãma ĩroti sirõmo zéb zarina.

Zudezu norĩ, zudezu'õ norĩ me aihĩni Cristuhu ãma oto 're ĩnomro mono zé wasu'u

¹¹⁻¹² A norĩ wa'wa hã ma tô zudezu'õ na 're aipoto za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tô asihãiwata nhihãri aba õ na te te 're asisi za'ra wa'wa, zudezu norĩ hã. Ta norĩ si ma tô tinhãiwata nhihãri ré na 're sisisi za'ra, tihãiba na te te sima 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb zarina. Ma'ãpé rosa'rata za'ra wa'aba, 're aihãimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Cristu hã Danho'reptui'wa na waihu'u za'ra wa'aba õ wa, ãma 're anomro aba mono õ di aré. A norĩ wa'wa hã zudezu'õ wa, Izarazéhé nhihudu norĩ siré 're anomro aba mono õ di duré. Taha

wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ norĩ ma si, ìwẽ na te te ìropisutuzém na 're waihu'u za'ra wa'aba mono ãna, ma tô aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ãne wa, rowẽ uptabi zô 're asimipari za'ra wa'aba mono ãna, ma tô 're anomro aba mo. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono hâimanazém na sena na waihu'u za'ra wa'aba ãna, ma tô 're anomro aba mo aré.

¹³ Tane nherẽ, dasisiti 're ìdahâimana za'ra mono ne, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhiti, romhã na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto, asimirosa'rata aba na. Cristu hã wazada ìdâ'âzéb zarina, ma tô Wamama hã sitême ai'ãwisi za'ra wa'wa, Cristu Zesusihi ãma oto 're anomro aba mono da, 'rãwi ì'rata 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, asimirosa'rata aba na.

¹⁴ Cristu hã ma tô wawi uprosi za'ra, 're ìwasi'ruiwapari za'ra mono zé hã. Taha wa, aihĩni wa oto ìsib'a'uwẽ 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ me. 'Re wasisawĩ pese za'ra mono sina, wa oto 're wanomro.

¹⁵ 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã sa'ëtê na ma tô zudezu norĩ ma si 're hâimana za'ra, marĩ hã te te tãma ãma 're ì'uwaimrami za'ra mono zéb da hã, taha zarina ìwasédé hã te te tãma 're ì'apari mono zéb da hã duré. Cristu hã wazada ìdâ'âzéb zarina, tãibã oto 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã, marĩ na dawasédé hã te te dama 're ì'apari mono zéb da hã. Misi dahãiba ne, aiwapsi wa oto 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ, zudezu'õ norĩ me, wahâimanazép tém na si, ìwẽ na si ãma 're wanomro mono da, duré wasisawĩ pese sina oto 're wahâimana za'ra mono da wasiré.

¹⁶ Cristu hã wedepo'o nnonhi'rãmi na wazada

ĩdâ'âzém na ma tô wawi uprosi za'ra, 're ĩwasi'ruiwapari za'ra mono zé hã, aihĩni tizazei'wa norĩ hã te te 're wa'anhimroi mono da si oto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u.

17 Cristu hã ti'ai u wei morĩ wa, ma tô rowasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u, rowẽ na 're ĩdahâimana za'ra mono zém na hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono oto te te 're ĩda'awêsãmri mono zéb zarina. E marĩ da. Zudezu'õ norĩ hã rowẽ na âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're anomro aba mono õ norĩ hã, duré zudezu norĩ, rowẽ na âma 're wahâimana za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're ĩwanomro mono norĩ hã.

18 Cristu hã wazada dâ'â wa, duré wama 're hâimana za'ra mono wa, te za oto ĩpě'ězani hã simisutu te te 're wa'apawapto, Wamama u 're ĩwasihutu mono zéb da hã wanhimirosa'rata na. Tawamhã tãma 're wamreme zusi mono wamhã, te za te te 're wa'awapari u'âsi, zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ me.

19 Taha wa, zudezu'õ nherẽ, dasiré'õ ne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te oto dame 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te duré dame ĩ'ra 're aihâimana za'ra wa'aba mo oto.

20 Êtẽ 'manħarĩ na wa za 'ri na ai'âma simiré'é za'ra wa'wa. Êtẽ na'rata nhisiwi, da te dasiwi 're ĩ'ri za'ra mono ne, ma tô Cristuhu wasu'uwẽ na te te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Duré Wamama pẽ'ězani, marĩ hã te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono norĩ zama ma tô te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. 'Ri uparizéb da, 'ri na'rata wẽ'ězéb

ãma, êtê tōmo hâpâ wawê na, wa za Zezu Cristuhu
ãma simiré'é, wapawapto uptabi 'wa wama 're
hâimana za'ra mono wa, ta hã.

²¹ Êne hã misi 'ri na simisutu 're ãsimi'wara mono
ne, te za te te 're wa'apawapto Cristu hã, wa'ãma 're
ãsōrōwa za'ra mono da hã, aiwapsi 're wahâimana
za'ra mono da.

²² Tane a norĩ wa'wa hã, êtê ahâ na 'ri misi
da, da te dasiwi ã'ri ne, te za te te aima 're nharĩ
u'ãsi za'ra wa'wa, simisutu Wanhíb'apito ãma 're
aihâimana za'ra wa'aba mono da, ãsōrōwa misi
tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, 'Re
ãhâimana u'ãsi mono ma, ãpê'êzani hã aipê'ê za'ra
wa'aba 're, 're ãhâimana mono zéb zarina.

3

*Paru hã zudezu'õ norĩ ãma te te 're ãromhuri mono
zé wasu'u*

¹ Taha wa, wa hã Paru, wa 'Re ãhâimana u'ãsi
mono wi, te tiwi 're rowaptêrê u'ãsi, aima za'ra
wa'aba. Zudezu'õ norĩ, Cristu Zezusihi zadawa
wasu'u'wa wa 're mo, ãwasu'uwê na te 're aipawap-
tob za'ra wa'aba mono da. Taha 'ru te, ma tō
dasiwi ãnherê ni, dazazéb 're, ãzab da.

² 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã simizawi pese wa,
ma tō romhuri hã ãma tisō, aima 're ãrowê za'ra
wa'aba mono zéb da hã. ãne na ma tō ãwari za'ra
wa'wa, tō.

³⁻⁴ Duréhã te te sima da'ãma ãrotizé hã aré dama
ãwaihu'u'õ hã ma tō ãma waihu'u, 'Re ãhâimana
u'ãsi mono hã. Nimosi wa tō syry na ãma aima
rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da.

⁵ Zudezu'õ norĩ ãma te te sima ãrotizé hã te te
dama waihu'u õ di aré, 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã.

Ăhăna nimosi ma tŃ Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ ma waihu'u, te te sima da'ăma ĩrotizé hă, Tipě'ězani na ta norĩ ma te te ĩwaihu'uzéb zarina. Duré marĩ hă te te tăma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, dama ĩsadawa wasu'u'wa norĩ ma zama, ma tŃ tăma waihu'u za'ra, te te sima da'ăma ĩrotizé hă.

⁶ Rowasu'u wě hă aré dama ĩwaihu'u'Ń hă 're ĩhăimana mono hă, ăne. Zudezu'Ń norĩ hă Cristuhu wasu'uwě te te 're saze za'ra mono wa, marĩ ĩwě na zudezu norĩ ma 're ĩsŃpru mono zéb da hă, 'Re ĩhăimana u'ăsi mono te te tăma 're ĩropisutu za'ra mono zéb ré, te za 're hăimana za'ra. Simisutu te za oto 're hăimana za'ra, dahăiba misi ne. Cristu Zezusihi ăma oto 're nomro mono wa, 'Re ĩhăimana u'ăsi mono hă tinhib'a'uwě norĩ ma, marĩ ĩwě na te te tăma ĩropisutuzéb zarina, te za zudezu'Ń norĩ ma zama te te tăma ăma 're a'uwaimrami, zudezu norĩ zu. ăne zudezu'Ń norĩ ăma te te sima ĩrotizé hă.

⁷ 'Re ĩhăimana u'ăsi mono hă simizawi pese wa, ma tŃ ĩpisutu, tăma ĩromhuri'wa 're ĩmorĩ da, Cristuhu wasu'uwě hă te dama 're wasu'u mono da, tiwaihu'u pe hă te te ĩma sŃmri wa.

⁸ ĩwana ĩsazei'wa norĩ hă ĩwě na te sipa za'ra Ń di. Ta norĩ si ma tŃ tiwě na ĩnhipa za'ra. Tane nherě, ma tŃ ĩpisutu, zudezu'Ń norĩ ma te tăma 're wasu'u za'ra mono da, ĩwě hă sa'ětě na Cristuhu ma 're ĩhăimana mono hă dama ăma 're ĩsŃpru mono zéb da hă.

⁹ Ropoto mono 'wa hă ma tŃ aré pisutu, ropoto na'rata hawimhă dama waihu'u ăna a'ă 're hăimana mono da, te te da'ăma sima ĩrotizé hă. Nimosi ma tŃ ĩpisutu, te dama 're rowasu'u mono da, za oto te te dama ăma ĩ'uwaimramizém na hă te te sima da'ăma ĩrotizéb zarina.

¹⁰⁻¹¹ Ta hă ma tŃ sima wě, hăiwa ăma pire na 're

ĩhâimana za'ra mono norĩ hã te te waihu'u za'ra da oto, hãiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u wê hã ahâ na tâma 're ĩhâimana mono na hã. Simisutu ĩsib'a'uwê norĩ hã oto tâma 're hâimana za'ra mono wa, te za oto âne na waihu'u za'ra, duréihã te te sima da'âma ĩrotizé hã te te da'âma uwaimrami wa, Wanhib'apito Cristu Zezusi te te ĩda'anho'reptuzéb zarina.

¹² Taha wa, Wanhib'apito âma oto 're wanomro mono wa, duré ĩsimipawaptobzém na wa te wasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa za wasina wapahi âna ĩtême 're wasihutu wanhimirosa'rata na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u, robze na tâma 're wamreme zusi mono da.

¹³ Âne wa, wa hã te ĩrobzépata na ĩ'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Cristuhu wasu'uwê hã wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, aima 're ĩrowê za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, Cristuhu wasu'uwê hã te dama 're wasu'u mono 'ru te, rowasédé hã da te ĩma 're 'manharĩ za'ra mono nherê, ĩma 're rowê mono di. Âne wa, te ĩrobzépata na ĩ'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za.

Cristuhu nhimizawi pese zé wasu'u

¹⁴ Taha wa, ĩhi'rãtitõ, wa 're ĩsimasisi, Wamama wi te tiwi 're rowaptêrê u'âsi mono da, aima za'ra wa'aba.

¹⁵ Ôhõ si Wamama wa, wa ĩ'ra 're wahâimana za'ra ĩsazei'wai mono bâ, hãiwa âma ti'ai âma zama 're ĩwahâimana za'ra mono norĩ hã.

¹⁶⁻¹⁹ Wamama te hã ĩwaihu'upe hã, te sa'êtê na 're hâimana tâma. Âne wa, wa tiwi te 're rowaptêrê u'âsi, aima za'ra wa'aba, Tipê'êzani na te te 're

aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, aihâimana nhiptete sina, âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristu hã aipẽ'ẽ 're, 're sãmra u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩwaihu'u pese na asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wa duré aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã aima 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono da. Dazawizé hã sa'êtê uptabi na, te Cristuhu ma 're hâimana. Āne wamhã, uburé asiré ĩsazei'wa norĩ me, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ĩsima aiwẽ za'ra wa'wa, ti'ab ré wa te wasina 're waihu'u uptabi za'ra mono õ nherẽ, Cristu te te 're ĩwa'azawi pese mono zé hã. E marĩ da. Uburé marĩ ĩwẽ si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma 're ĩhâimana za'ra mono ne, aima zama 're hâimana za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã, dahâimanazém na rowaihu'u wẽ zama.

²⁰ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã waihu'u pese di, te te wama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono zéb da hã, marĩ ĩwẽ zô wa te 're ĩrosa'rata za'ra mono zém nhipai u, duré marĩ ĩwẽ hã wa te tiwi 're ĩwaptêrê za'ra mono zém nhipai u zama. Tiwaihu'u pese na te te 're ĩwa'apawapto mono zéb zarina, tãma waihu'u pese di, ĩwẽ na te te wama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono zéb da hã.

²¹ Taha wa, ĩsazei'wai mono bâ Zezu Cristuhu âma 're ĩwanomro mono norĩ, Wamama âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

4

Misi Cristuhu hãiba ne, aihĩni ĩsazei'wa norĩ 're

ĩhâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa 're ĩmorĩ 'ru te, 're ĩza mono ré, dazazéb 're. Ma'ãpé dama 're aihâimana wě za'ra wa'aba mono za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima 're ĩ'aiwě za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba. Taha da, ma tô te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa.

² Āne te za 're anomro aba mo. Aipire na asina 're asōpré wa'aba mono õ di za. Duré aiwamri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aihâimana wě na.

³ Wamama hã ma tô Tipě'ěžani na te te wama 're anharĩ, rowě na oto wasiré 're wanomro mono da. Taha wa, āne 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za 'rãwi asina 're asōpré wa'aba mo.

⁴ Cristuhu nhib'a'uwě mono bâ misi dahâiba ne, wa simisutu 're wahâimana za'ra. Misi te ĩpě'ěžani hã 're hâimana. Taha si te wama 're hâimana za'ra, wapě'ě mono bâ. Duré õhõ zô si wa 're wanhimi-pari za'ra oto, rowě uptabi zô. Taha zô 're asimi-pari za'ra wa'aba mono da, ma tô tinhib'a'uwě da, aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁵ Ōhõ si, Danhib'apito te 're hâimana. Ōhõ si, te Wanhib'apito wasu'uwě hã 're hâimana, wa te āma 're ĩsaze za'ra mono zéb da hã. Ōhõ zadawa para si, wa tô â dawabzuri hã wa te 're 'manharĩ za'ra.

⁶ Ōhõ si uburé Damama te 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Ōhõ si danhipai u te ropâ 're hâimana. Te duré wapě'ě mono bâ 're sãmra.

⁷ Cristu hã ma tô marĩ ĩwě na ĩ'madâ'â waihu'u õ na wama 're sōprub za'ra, wahâiba mono bâ, te te wama 're ĩ'apisutu mono zéb zarina, wa te tãma 're ĩdapawaptob za'ra mono zéb da hã.

⁸ Duréihã ma tô ãne na rob'ui'ééré ni, ïbaihã na hã:
 “Hâimo morĩ wamhã, dawí watobro wa, ma tô
 sisarina da'ahã na te te danhimro. Marĩ ïwẽ
 na ma tô duré dama 're sõpru.”

Ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa
 nhimirowasu'u na rob'ui'ééré hã.

⁹ E marĩ te wasu'u, hâimo ïmorĩzé hã. A'â ti'ai u
 ïmorĩzé te wasu'u, ta hawi hâimo morĩ wa.

¹⁰ Ti'ai u we ïmorĩ hã ma tô apã mo, hâiwa nhipai
 u ropã uburé da'madã'ã'wa dama 're hâimana
 mono da.

¹¹ Cristu hã ma tô ni'wam norĩ hã pisutu za'ra,
 ïsadawa wasu'u'wa 're nomro mono da. Ni'wam
 norĩ ma hã ma tô duré pisutu za'ra, marĩ te te tãma
 ïwaihu'u za'ra zéb zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono
 te te 're sadawa wasu'u za'ra mono da, ïsazei'wa
 norĩ ma. Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra,
 ïwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da.
 Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra, dama
 rowahutu'wa da, ïsimiroti na te te 're dapawaptob
 za'ra mono da, ãma 're dahâimana wẽ za'ra mono
 da.

¹² Ãne ma tô Cristu hã da'apisutu, 'Re ïhâimana
 u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ te te 're pawaptob
 za'ra mono da, taha zarina 're sipawapto pese
 za'ra mono wa, siptete sina 're hâimana za'ra mono
 da.

¹³ Tawamhã aihĩni wa za oto wanhimirosa'rata
 na wasina wa te 're sazei pese za'ra, Wanhib'apito
 wasu'uwẽ hã wa te ãma 're ïsaze za'ra mono zém na
 hã. Duré aihĩni wa za oto 'rãwi wa te 're waihu'u
 za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra hã, niha 're
 ïhâimana mono na. Ãne wamhã, wahâimana wẽ zé,
 wa za wasima wa te 're sa'ëtẽ za'ra. Tawamhã wa

za oto wasina wa te 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ãwanomro wẽ uptabi mono zé hã.

¹⁴ Æne wamhã, ai'uté ne wanhimiza'rese ãna 're wanomro mono õ di za oto. Tawamhã dazadawa nhipese na da te wama 're roti za'ra mono nherẽ, roti tô senai'õ hã wa te 're wapari za'ra mono õ wa, roti tô senai'õ niwĩ 're wasipizari za'ra mono õ di za.

¹⁵ Wa norĩ hã roti tô sena na si, wa za wasima wa te 're roti za'ra, 're wasisawi pese za'ra mono sina. Æne wamhã, wahâimana wẽ na, wa za wa te 're sa'êtẽ za'ra. Tawamhã wa za oto wa te wasina 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ãwanomro wẽ uptabi mono zé hã, Wanhib'apito ne.

¹⁶ Marĩ mono bâ wahâiba bâ wama 're hâimana za'ra mono nherẽ, wa za wa'rã zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra. Tane wa norĩ hã Wanhib'apito zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, rowẽ na wa za wasiré 're wahâimana za'ra. Tawamhã 're ãwasisawi pese za'ra mono zéb zarina, wa za 're wasipawap-tob za'ra, wa te wasima 're sa'êtẽ za'ra mono da, wahâimana wẽ zé hã.

Cristuhu ãma oto 're ãdanomro mono zép té wasu'u

¹⁷ Taha wa, tô sena Wanhib'apito zadawa para wa za oto aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'õ'wa norĩ ne 're anomro aba mono tõ da, ta norĩ nhimirosa'rada hã tô senai õ wa.

¹⁸ Tob'a na 're ãnomro mono norĩ ma, rob'madã hã tãma ãwaihu'u za'ra õ ne, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti uwaibaba rosa'rada hã tãma waihu'u za'ra õ di, ãsazei'õ'wa norĩ ma hã. Ta norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono õ wa, ãsimiroti hã te te 're wapari za'ra mono da, te za tiwasété na siwaihu'u ãna 're hâimana za'ra. Taha wa, rowẽ na ãma 're

ĩdahâimana za'ra mono zéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za.

¹⁹ Siséb ãna te ta norĩ hã te te sina 're rob'manharĩ wasété za'ra, tihâimana wasété na. Tiwasété zô si te duré sima 're sõpré, marĩ ĩwasété na si 're hâimana za'ra mono da.

²⁰ E ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô Cristu hã ĩhâimanazém na 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Mare di.

²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristuhu wasu'uwẽ hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Oto ĩsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, Zesusihi hawi roti tô sena hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di.

²² 'Re anomro wasété aba mono da si, te aré asima 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. Taha wa, te aré aiwi 're si'utõrĩ za'ra wa'wa, 're anomro wẽ wa'aba mono zé hã. Tane nherẽ, te za oto ĩrẽme pese za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã.

²³ Asimirosa'rata wẽ na si te za oto 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, taha zarina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto.

²⁴ Da'uza hã ĩhâ tém na 're ĩdasi'uza za'ra mono ne, te za oto aihâimanazép tém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĩwẽ na si. Taha da, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã aipoto téb za'ra wa'wa aipẽ'ẽ 're, ĩsine 're anomro wẽ wa'aba mono da, tô sena dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto.

²⁵ Taha wa, dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aihâiba mono bâ te za tô sena na si asima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo.

²⁶⁻²⁷ Nimahã na 're asiti'ru za'ra wa'aba mono wamhã, 're aiwasété za'ra wa'aba mono õ di za, aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tõ da. Duré asiti'rui ré bâdâ hã wahuré ai'ãma 're si'utõrĩ

za'ra wa'aba mono tō da, te za asiwi 're ĩwē'ō za'ra wa'aba mo, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tō da dama.

²⁸ Danhibrom na dawĩ 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono hã 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono ō di za oto. Te za oto asib'rata na 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo, aihâimana wē na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asimiromhuri na ĩsibrob'ō norĩ hã 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, ãne si wē wa.

²⁹ Aimreme wasété na dama 're aimreme zusi aba mono ō di za oto. Aimreme wē na si te za oto dama 're aimreme zusi aba mo, asimiroti wē na si 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da ãma.

³⁰ 'Re aihâimana wasété za'ra wa'aba mono ō di za, aihâimanazém na Wamama pē'ēzani wĩ 're robzei'ō tō za'ra wa'aba mono da. E marĩ wa. ĩpē'ēzani hã te wapē'ē 're, wama 're hâimana za'ra, wapibui pese zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te, tãma 're ĩwahâimana za'ra mono na, bádâ ĩwa waptã'ã ō ré, te te ĩwa'anho'reptuzéb da hã.

³¹ Taha wa, te za oto 're ĩrēme pese za'ra wa'aba mo, aipē'ē na 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Asiti'ru zama te za 're ĩrēme pese za'ra wa'aba mo, asahi zama duré. Aimreme 'rãihã sina, duré dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono ō di za. Da'ãma 're wasété za'ra wa'aba mono ō di za duré. Dama 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono ō di za duré.

³² Marĩ ĩwē na te za dama 're asōprub za'ra wa'aba mo, aipē'ézé sina. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Cristu dazada dâ'â wa, te te ai'ãma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ō di oto, 're ĩ'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã ĩwasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba

mono nherẽ, ãsine dawasédé hã da'ãma 're 'madâ'â
za'ra wa'aba mono õ di za oto.

5

*'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra na oto 're ãdanomro
mono zé wasu'u*

¹ A norĩ wa'wa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra oto
're anomro aba mono wa, tãma asawi za'ra wa'aba
di. Taha wa, te za ãsirã zarina si oto 're anomro aba
mo.

² Cristu te te 're ãwa'azawi pese mono zéb zarina,
te za oto 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo. Ta hã
te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô sisawi ãna
sisõ, wazada dâ'â da. Taha wa, 'Re ãhâimana u'âsi
mono ma 're ãdanhoprub za'ra mono zéb zarina,
sisawi ãna sisõmri wa, Wamama ma wẽ uptabi di,
wazada ãdâ'âzé hã.

³ A norĩ wa'wa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono
nhib'a'uwẽ 're anomro aba mono nherẽ, siwa'ru
aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di
za, pi'õ na aibã na zama. Duré aihâimana nhiséb'õ
na 're anomro aba mono õ di za. Duré danhibrom
na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za,
ta hã ã'uwaibaba õ wa 're ãdahâimana wasété za'ra
mono zé hã.

⁴ Duré aimreme nhiséb'õ na asima 're rowasu'u
wasété za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme to
na asima 're rowasu'u wasété za'ra wa'aba mono
õ di za duré, ãne hã ã'uwaibaba õ wa, Wamama
nhib'a'uwẽ 're ãwanomro mono zéb da hã. Wama
're ãsõpru mono zém na si, te za asima 're ãrowasu'u
za'ra wa'aba mo oto, Wamama ãma si 're aiwata
za'ra wa'aba mono da.

⁵ Taha wa, te za oto ãwaihu'u za'ra wa'wa,
ãne: Sina 're ãsipsaihuri za'ra mono norĩ hã, duré
dahâimana nhiséb'õ na 're ãnomro mono norĩ hã

ĩtēme 're sisisi mono õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u hã, duré Cristuhu u hã, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ zahuré mono zéb u hã. Duré danhibrom na te te 're ĩda'ruiwapari za'ra mono norĩ zama ĩtēme 're sisisi mono õ di za, marĩ zô si te te sima 're rosa'rata u'âsi za'ra mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana. Taha wa, ta norĩ hã marĩ ĩwẽ na tinhib'a'uwẽ norĩ ma te te ĩropisutuzéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za.

⁶ Ta norĩ hã po're'õ u'âsi 're nomro mono wa, te za nimahã na tãma rob'manharĩ pipa za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tane nherẽ, átē ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, za te te ĩdahã za'ra õ na hã. ãne te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za, ĩsimirowasu'u tô sena'õ wa, ta norĩ hã.

⁷ Taha wa, ĩpo're'õ norĩ siré hã 're anomro wasété aba mono õ di za oto.

⁸⁻⁹ A norĩ wa'wa hã roti sena hã aré waihu'u za'ra wa'aba õ di, Cristuhu nhimiroti hã. Taha wa, datob'a na 're ĩdanomro mono ne, ma tô aré robra na 're anomro aba mo, aiwasété na. Cristuhu ãma oto 're anomro aba mono wa, rowa'a na damorĩ wẽ na 're ĩdanomro mono ne, te oto ĩsimiroti ré 're anomro aba mo. Taha wa, te za oto ãma 're anomro wẽ wa'aba mono sina, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito nhimiroti na 're nomro mono wamhã, te za te te dama 're rob'manharĩ wẽ za'ra. Te za duré 're nomro wẽ. Duré tô sena na si te za te te dama 're rowasu'u za'ra. Dahâimanazé tô sena na si te za dama 're hâimana za'ra. Taha wa, a norĩ wa'wa hã roti sena zarina si te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo, Cristuhu nhimiroti na.

10 ãne te za 'râwi asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na: “E niha wa za 're mo, Wanhib'apito te te ãwẽsãmrizéb da hã.” ãne te za 'râwi asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo, ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da.

11 ãsazei'õ'wa norĩ siré, marĩ ãwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, ãpẽ'ẽ 're, robra u'âsi 're ãnomro mono norĩ siré hã. Ta norĩ ma, te za 're ãroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahári za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã.

12 ãpo're'õ norĩ hã te marĩ ãwasédé hã pi'uriwi te te 're 'manharĩ za'ra. Ta norĩ nhimi'manharĩ wasété zé hã wasété uptabi wa, taha na si ãma wanhiséb uptabi za'ra di, wa te ãma wasima 're ãrowasu'u za'ra mono zéb da hã. Taha wa, te za ta norĩ ma 're ãroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahári za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã.

13-14 Robra wa, wa te ro'o wamhã, wa za marĩ hã wa te 're waihu'u za'ra, tô sena ãhãimanazém na. Tane bâdâ te te dama 're rob'uiwẽ za'ra mono wamhã, rob'madâ'â pese di za dama. Duréihã wahi'rada, ma tô ãne na roti:

“A hã 're asõtõ u'âsi mono hã, ai'utu. Te za ai-wahu, 're ãdadâ'â u'âsi za'ra mono zém hawi. Tawamhã Cristu hã te te dama 're ãrob'uiwẽ mono ne, te za roti sena hã aima waihu'u.”

ãne wahi'rata nhimiroti hã dama.

15 Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, 'râwi asina 're asõpré u'âsi aba mono da, 're anomro wẽ wa'aba mono zéb da. Sena na roti wẽ waihu'u'õ'wa ne, 're anomro wasété aba mono õ di za oto. Roti sena hã oto aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te za ãma 're anomro wẽ wa'aba mo, tô sena roti wẽ zarina si.

16 Āhãna uburé dawasédé hã te daro mono bâ 're hâimana. Taha wa, wama 're hâimana za'ra mono ré bådâ hã, wa za wa te 're dapawapto wẽ za'ra.

17 Tawamhã danhimiza'rese ãna 're ĩdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Wanhib'apito te te sima 're ĩ'ai'awẽ wa'aba mono zéb zô si, te za 're asõpré u'âsi aba mo, asina tãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.

18 Âsipãrĩ na 're asi'rãiwamnarĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina siwa'ru 're anomro wasété aba mono tõ da. Wanhib'apito pẽ'ẽzani nhimiwada'uri na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, robze sina ãma 're anomro aba mono da oto.

19 Aima ãma 're ĩrobze za'ra wa'aba mono zéb da hã, te za 're asõ're za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito pẽ'ẽzani te te aima 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wanhib'apito hã sõpru wa, te za rowẽ zarina tãma 're asõ're za'ra wa'aba mo, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, asõ're wa'aba na.

20 Wamama hã sõprub di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, uburé marĩ wẽ na wama 're ĩsõprub za'ra mono zéb zarina, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para.

21 A norĩ wa'wa hã ma tô Cristu hã 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, Asib'apito wa'wa hã. Taha zarina, te za 're asiwapari pese za'ra wa'aba mo.

Īmro ré norĩ ma, rotizé wasu'u

22 Pi'õ norĩ, aimro nhimiroti te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mono zéb zarina.

23 E marĩ wa. Aimro za'ra wa'wa hã asipai u 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, Cristu tinhib'a'uwẽ norĩ nhipai u 're ãhâimana mono ne, ta norĩ nho'reptui'wa 're hâimana mono wa.

24 Ìsib'a'uwẽ norĩ hã Cristuhu nhimiroti te te 're ãwapari pese za'ra mono ne, te za pi'õ norĩ hã aimro nhimiroti 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo.

25 Aibã norĩ, Cristu hã tinhib'a'uwẽ norĩ te te 're ã'azawi pese mono ne, te za aimro hã 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo, tihãiba hã sawi ãna te te ãsõmri ne, sada dã'ã za'ra dã.

26 Marĩ hã ã na dã te 're ã'upsõ za'ra mono ne, ma tõ tinhimiroti na wawasété hawi te te 're wa'a'upsõi wẽ wapẽ'ẽ 're, 're wanomro wẽ mono dã, ãsib'a'uwẽ si oto 're wahãimana za'ra mono dã dãma.

27 ãne ma tõ sina uwaimra dama, zazahã ãhã uptob õ ne, duré ãhã'rã'ru'õ ne zama, hãimana wẽ uptabi na 're hãimana za'ra mono dã, ãsib'a'uwẽ norĩ hã.

28 Aibã norĩ, Cristu te te 're ãwa'azawi pese mono zéb zarina, te za aimro hã 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re sawi pese za'ra wa'aba mono wa, marĩ ãwẽ zõ asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama ãwẽ zõ 're asõpré wa'aba mo. Tawamhã marĩ hã ãwẽ zõ aimro ma 're asõpré wa'aba mono zém na, te za marĩ hã ãwẽ zõ asima zama 're asõpré wa'aba mo.

29-30 Ni'wam norĩ hã sima 're sipese u'ãsi za'ra mono wamhã, 're saihuri mono ãna 're si'ubumroi u'ãsi mono õ di za. Te za 're saihuri u'ãsi. Te za duré 're si'madã'ã pese za'ra, Cristu te te wama 're ã'ab'manharĩ wẽ mono ne, tinhib'a'uwẽ norĩ ma.

31 ãne ãwasu'u na rob'ui'ééré hã: “Dasina 're

damro za'ra mono wamhã, dahâiba maparane nherẽ, te za oto dahâiba misi ne damro me si 're dasi'ubumro, misi haré.”

³² ãhã wasu'u hawi wa tô waihu'u za'ra ni, aré dama waihu'u õ nherẽ, âne na hã. Aibã ãmro hã, Cristu te wasu'u. Duré pi'õ ãmro hã ãsib'a'uwẽ norĩ, te wasu'u.

³³ Aima za'ra wa'aba zama, te rowasu'u hã 're hãimana, âma 're aihãimana za'ra wa'aba mono zéb da hã oto. Taha wa, aibã norĩ, te za aimro 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re ãsawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marĩ ãwẽ zô asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama 're asõpré wa'aba mo, ãwẽ zô. Duré pi'õ norĩ, aimro hã te za 're ãwazéb za'ra wa'aba mo.

6

Da'ra norĩ ma, damama norĩ ma, duré dana norĩ ma zama rotizé wasu'u

¹ Da'ra norĩ, Wanhib'apito nhimiroti 're ãwapari pese za'ra wa'aba mono zarina, te za aimama nhimiroti hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

²⁻³ 'Re asimipari pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mo aimama ma, duré ana ma zama, rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, duré 're aihãimana hã za'ra wa'aba mono da, ti'ai âma. ãne 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã te 're hãimana, taha zarina marĩ ãwẽ hã za te te dama âma 're ã'uwaimrami mono na hã. Duré hã ma tô âne 'Re ãhãimana u'âsi mono hã dama roti:

“Aimama nhimiroti hã te za 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. Ta norĩ nhimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba

mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Duré 're atâ'â su'u za'ra wa'aba mono õ di za. Te za 're asi'ĩhi pese za'ra wa'aba mo."

Ãne ma tô aré dama roti. Simiroti pire di, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za aimama nhimiroti hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

⁴ Damama norĩ, ai'ra ma hã 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, asada 're sahi za'ra wa'aba mono tõ da. Te za asimiroti wẽ na si 're ãpawapto wẽ za'ra wa'aba mo, Wanhíb'apito nhimiroti zarina, ai'ra norĩ wa'wa hã 're nomro wẽ mono da.

Pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norĩ ma, duré danhib'apito norĩ ma, rotizé wasu'u

⁵ Aipawa'âbâ ãna aiwada'uri zarina si dama romhuri'wa norĩ, asib'apito mreme hã te za 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, 're wazéb za'ra wa'aba mono sina. Cristuhu ma 're ãromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za tô sena asib'apito mreme hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo.

⁶ E asib'apito nho'a si te za romhuri hã tãma 're ã'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Mare di. ãsa're'ra nherẽ, te za romhuri hã tãma 're ã'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da, asimíromhuri na. Cristuhu ma 're ãromhuri za'ra wa'aba mono ne, te za duré ti'ai ãma asib'apito ma romhuri hã 're ã'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te sima 're ãwẽ mono zéb zarina.

⁷ Ato sina te za tãma 're ãromhuri za'ra wa'aba mo, asib'apito za'ra wa'aba ma, Asib'apito uptabi aba ma 're ãromhuri za'ra wa'aba mono ne.

⁸ Wapawa'âbâ ãna wawada'uri zarina si dama romhuri'wa 're ïwahâimana za'ra mono norĩ, duré wawada'uri ãna wasi'uihâ na 're ïwahâimana za'ra mono norĩ me zama, wa te dama 're ï'manharĩ wê za'ra mono wa'râmi, te za Wanhib'apito hã te te wama 're wa'âbâ za'ra. ãhã wasu'u na te za 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Danhib'apito norĩ, aima romhuri'wa norĩ ma, wa tô tâma roti za'ra, romhuri hã te te aima 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono da, to sina. Taha wa, te za aima romhuri'wa norĩ ma 're ï'manharĩ wê za'ra wa'aba mo. Tâma 're ropipa za'ra wa'aba mono õ di za. Misi Asib'apito wa'wa te oto aima 're hâimana za'ra wa'wa hâiwa ãma, aima romhuri'wa norĩ nhib'apito zama. Aiwapsi te za te te aima 're wa'âbâ za'ra wa'wa, 're ïromhuri wê za'ra wa'aba mono zéb zarina.

'Re ïhâimana u'âsi mono hã wa'rui'wa zada, ti-waihu'u pese na te te 're ïda'apawapto mono zé wasu'u

¹⁰ Wa za oto roti na aima 'rãsutu za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã Wanhib'apito siré si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wanhib'apito ma si ïwaihu'upe hã sa'êtê na tâma 're hâimana mono wa, te za ïwaihu'u pese zarina aihâimana nhiptete sina 're anomro aba mo.

¹¹ Dasi'wapé 'manharĩ'wa norĩ hã te za sisada 're si'uzza za'ra. Tane te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, 're anomro aba mo, Wa'uburé nhimiroti da, asiptete sina sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹² Wa norĩ hã wasiré 're ïwahâimana za'ra mono norĩ me, 're wasi'wapé za'ra mono õ di. Wa'uburé norĩ me si, wa za 're wasi'wapé za'ra, hâiwa nho're ãma simiroti wasété na 're ïhâimana za'ra

mono norĩ me. Wa'uburé norĩ hã ti'ai ãma dapo're'õ na 're ĩdanomro mono norĩ ma, simiroti pire di, Wanhib'apito nhimiroti waihu'u'õ'wa 're danomro mono wa.

¹³ Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimi-pawaptobzéb ré, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã wa'uburé norĩ hã nimahã bâtâ na asô 're sihutu aba mono wamhã, te za 're ĩ'wapé za'ra wa'aba mo. Tawamhã 're ĩ'wapé za'ra wa'aba mono na, ãma 're ai'uté za'ra wa'aba mono wa, te za ta norĩ wi 're aiwairébé aba mo.

¹⁴ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ĩsa'ëtê na, te za 're asi'usisi za'ra wa'aba mo. Da'usisizé ĩsa'êne hã tô sena 're ĩdahâimana za'ra mono zé, te wasu'u. Duré danho'utu'ubuzé ĩtete na te za 're asi'uza za'ra wa'aba mo. Danho'utu'ubuzé ĩtede hã 're ĩdanomro wê mono zé, te wasu'u.

¹⁵ Duré dapara'uza ĩtete na te za 're asipara'uza za'ra wa'aba mo. Dapara'uza ĩtede hã ĩwasu'uwê na datoi u'âsi da te 're ĩdapo're pu'u za'ra mono zé, te wasu'u, rowê u'âsi Wamama siré 're ĩdanomro mono zéb da hã oto.

¹⁶ Duré ĩbaihã 'manharĩ hã te za 're ĩ'wasari aba mo asi'wawi, da te 're aihâzup tã wa'aba mono da, po'o 'wa ro'o na. Wa'uburé nhimiroti, wa te 're wapari za'ra mono tã da, Wamama ĩwaihu'u pese na wa te wasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zé, te wasu'u, ĩbaihã 'manharĩ hã.

¹⁷ Da'rãzaza ĩtete na te za 're asi'rãzaza za'ra wa'aba mo. Da'rãzaza ĩtede hã wanho'reptuzé, te wasu'u. Duré sib'ézé 'wa pa hã te za asiré 're ĩ'wasari u'âsi aba mo. Sib'ézé 'wa pa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u, ĩpê'êzani hã te te wama 're awaihu'u mono da, ĩsimiroti hã.

18 Te aima ĩroti za'ra wa'aba zéb zarina, te za uburé 're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré ĩpě'ězani te te wama 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina, te za Wamama ma 're aimreme zusi aba mo. Te za tiwi 're ĩrowaptērē u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Asimiza'rese sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tãma 're aimreme zusi aba mono da. Aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma, te za duré tiwi 're ĩrowaptērē u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're apawaptob u'âsi mono da, daro mono bâ.

19 ĩma zama te za duré tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo, timreme te te ĩma 're awaihu'u u'âsi mono da, wē na te dama 're sadawa wasu'u mono da, ĩpahi ãna, Cristuhu wasu'uwē hã aré dama ĩwaihu'u'õ hã, da te 're waihu'u za'ra mono da oto.

20 Cristu hã te te datēme ĩzatõrĩ wa, wa oto ĩsadawa wasu'u'wa 're mo, dazazéb 're, 're ĩza mono nherē. Taha wa, ĩpahi ãna te dama 're sadawa wasu'u mono da, te za tiwi 're ĩrowaptērē u'âsi za'ra wa'aba mo, Wamama wi.

Paru te te dama ĩroti 'rãsutu zéb ãma, te te ĩda'azawizé

21 Titicu hã te za aima ĩwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, ĩhâimanazé hã. Ta hã wapawapto wē 'wa, Wanhib'apito ma romhuri'wa duré, wama ĩsawi pe hã.

22 ãme ĩwahâimana za'ra na te te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tô atēme satõrĩ za'ra wa'wa, rowasu'u wē zarina, rowē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto.

23 'Re ĩhâimana u'âsi mono Wamama wi, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za aima

za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptêrẽ u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi ãma 're anomro aba mono da, duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina 're anomro aba mono da, ta norĩ hã waihu'u pese zahuré wa, asina 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²⁴Uburé Wanhíb'apito Zezu Cristuhu zawi pese 'wa norĩ ma, wa za te tiwi 're rowaptêrẽ u'âsi, ta norĩ hã Wanhíb'apito tô sena te te 're sawi pese za'ra mono wa, Wamama hã ãwẽ na te te 're apawaptob u'âsi mono da.

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

744f0b3a-210f-53c7-b3a1-39b62617ba0c